

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΑ

Αθήνα 17-3-2021

Αρ. Πρωτ.: 1014

ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ & ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΓΝΩΣΗΣ

Πληροφορίες : Δαβίλλας Αντρέας
 Τηλέφωνο : 2105275103
 E-mail : adavillas@mou.gr

ΘΕΜΑ: 2^η Τροποποίηση της με αριθμ. πρωτ. 11510/14/12/2016 (ΦΕΚ 4113/Β/21-12-2016) απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τίτλο «Πλαίσιο εφαρμογής της Δράσης 1.1.1. «Δράσεις Κατάρτισης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων για νέους γεωργούς και μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις» του Μέτρου 1 «Δράσεις μετάδοσης Γνώσεων και Ενημέρωσης» του ΠΑΑ 2014-2020».

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τους Κανονισμούς, Αποφάσεις και τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1083/2006 όπως κάθε φορά ισχύει.

2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου όπως κάθε φορά ισχύει και ιδιαίτερα το Άρθρο 14.

3. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1306/2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ)

αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου όπως κάθε φορά ισχύει.

4. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 807/2014 επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων όπως κάθε φορά ισχύει.

5. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 808/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για

τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) όπως κάθε φορά ισχύει και ιδιαίτερα το Άρθρο 6.

6. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 640/2014 της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης ή ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση όπως κάθε φορά ισχύει.

7. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 809/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση όπως κάθε φορά ισχύει.

8. Τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 908/2014 της Επιτροπής της 6ης Αυγούστου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών όπως κάθε φορά ισχύει.

9. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1725/2018 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2018 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ.

10. Την με αριθμό C (2015) 9170/11.12.2015 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014–2020 για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (CCI:2014GR 06RDNP001), όπως κάθε φορά ισχύει.

B. Τις διατάξεις Νόμων και τα Π.Δ.

1. Το Ν. 4314/2014 «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του Ν. 3419/2005 (ΦΕΚ Α' 297) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 265 Α') και ιδίως την παράγραφο 2 του άρθρου 69 αυτού, όπως ισχύει κάθε φορά.

2. Το Ν. 2690/1997 (ΦΕΚ 45 Α') με τον οποίο κυρώθηκε ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας.

3. Το Ν. 3508/2006 (ΦΕΚ 249 Α') «Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων», και ειδικότερα το άρθρο 3 αυτού.

4. Το Νόμο 4622/2019 (ΦΕΚ 133 Α') «Επιτελικό κράτος, οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης».

5. Του Ν. 2637/23.12.2005 (ΦΕΚ 314/Α'/27.12.2005) περί «Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (Δ.Ε.Κ.Ο.)», όπως ισχύει, το Άρθρο 66 του Ν. 4002/18.08.2011 (ΦΕΚ 180/Α'/22.08.2011) «Τροποποίηση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου–Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και τη δημοσιονομική εξυγίανση – Θέματα αρμοδιότητας Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης», περί συγχωνεύσεως Ν.Π.Ι.Δ. σε ενιαίο φορέα με την επωνυμία «Ενιαίος Γεωργικός Οργανισμός “ΔΗΜΗΤΡΑ”», και την σε εκτέλεση των διατάξεων αυτών της υπ' αριθμ. 188763/10.10.2011 (ΦΕΚ 2284/Β'/13.10.2011) εκδοθείσας Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων περί «Σύστασης Οργανισμού “ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ–ΔΗΜΗΤΡΑ” και συγχώνευσης εποπτευόμενων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Νομικών Προσώπων».

6. Τα Άρθρα 13-29 του Ν. 2637/27.08.1998 (ΦΕΚ 200/Α’/27.08.1998) περί «Σύστασης Οργανισμού Πληρωμών κι Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.)», όπως τροποποιημένος ισχύει.

7. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α’).

8. Το Π.Δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (ΦΕΚ 138/Α’/2017).

9. Το Π.Δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α’114) σχετικά με την ανασύσταση των Υπουργείων.

Γ. Τις Αποφάσεις

1. Την υπ’ αριθμ. Οικ: 55582/1933/25.07.2008 (ΦΕΚ 1491/Β’/29.07.2008) Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας & Οικονομικών και Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας με θέμα «Ενιαίο Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου (Ε.Σ.Δ.Ε.Κ.) των Ενεργειών Επαγγελματικής Κατάρτισης συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (2007–2013) για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που εμπεριέχουν δράσεις κατάρτισης» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει κάθε φορά.

2. Την με αριθμό 24944/20.09.2016 (ΦΕΚ 3066/Β’/26.09.2016) Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020» όπως ισχύει κάθε φορά.

3. Την υπ’ αριθμ. 68/08-01-2021 (ΦΕΚ 36/Β’/11-01-2021) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Ιωάννη Οικονόμου».

4. Την με αριθμό 1065/19.04.2016 (ΦΕΚ 1273/Β’/04.05.2016) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014–2020» (ΣΔΕ ΠΑΑ 2014-2020), όπως ισχύει κάθε φορά.

5. Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020 (ΠΑΑ 2014-2020) και ειδικότερα το σημείο 8.2.1 «Μ01 – Δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης (Άρθρο 14)» όπως κάθε φορά ισχύει.

6. Την με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ 1016 (ΦΕΚ 5968 Τ.Β. /31.12.2018), “Αντικατάσταση της υπ’ αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 (ΦΕΚ 3521/20.10.2016), τροποποίηση και αντικατάσταση της με αρ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015) Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»”.

7. Τις αποφάσεις – συμπεράσματα της από 04.04.2016 1ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020 – (ΠΑΑ 2014-2020) όσον αφορά τα βαθμολογικά κριτήρια του Υπομέτρου 1.1 «Επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων».

8. Την υπ’ αριθμ 8585/10-10-2016 (ΦΕΚ3322/Β’/17.10.2016) Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Λεπτομέρειες εφαρμογής του Υπομέτρου 6.1 “Εγκατάσταση Νέων Γεωργών” του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας 2014 – 2020», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

9. Την με αριθμ. πρωτ. 11510/14/12/2016 (ΦΕΚ 4113/Β/21-12-2016) απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τίτλο «Πλαίσιο εφαρμογής της Δράσης 1.1.1. «Δράσεις Κατάρτισης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων για νέους γεωργούς και μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις» του Μέτρου 1 «Δράσεις μετάδοσης Γνώσεων και Ενημέρωσης» του ΠΑΑ 2014-2020» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την με αριθμ. πρωτ. 5994/ 25-11-2020 (ΦΕΚ:5455/Β'/10-12-2020) όμοια απόφαση.

10. Το γεγονός ότι λόγω της πανδημίας Covid-19 και της λήψης ειδικών μέτρων δεν είναι δυνατή η κατάρτιση των υπόχρεων γεωργών με φυσική παρουσία και συνεπώς απαιτείται η υλοποίηση της εκπαίδευσης με τηλεκατάρτιση.

11. Το υπ' αριθμ. 641/26-2-2021 έγγραφο της ΕΥΔ ΠΑΑ που αφορά στην έκφραση σύμφωνου γνώμης για την εν λόγω Απόφαση.

12. Το υπ' αριθμ. 13211/26-2-2021 έγγραφο του ΟΠΕΚΕΠΕ που αφορά στην έκφραση σύμφωνου γνώμης για την εν λόγω Απόφαση.

13. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Απόφασης δεν προκαλείται δημόσια δαπάνη ύψους σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Τροποποιούμε την με **αριθμ. πρωτ. 11510/14/12/2016 (ΦΕΚ 4113/Β/21-12-2016) απόφαση** του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τίτλο «Πλαίσιο εφαρμογής της Δράσης 1.1.1. «Δράσεις Κατάρτισης και Ανάπτυξης Δεξιοτήτων για νέους γεωργούς και μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις» του Μέτρου 1 «Δράσεις μετάδοσης Γνώσεων και Ενημέρωσης» του ΠΑΑ 2014-2020» η οποία τροποποιήθηκε με την αριθμ. πρωτ. 5994/25-11-2020 (ΦΕΚ 5455/Β/10-12-2020) απόφαση ως εξής:

Άρθρο 1

1. Στο άρθρο 2 προστίθεται στο τέλος ορισμός ως εξής:

«Τηλεκατάρτιση»: ορίζεται η εκπαιδευτική διαδικασία κατά την οποία χρησιμοποιείται ηλεκτρονική διαδικτυακή πλατφόρμα, που καλείται «Ολοκληρωμένο Σύστημα Τηλεκατάρτισης» (Ο.Σ.Τ.Κ.), για τη διεκπεραίωση του συνόλου της διαδικασίας.

2. Το άρθρο 4 «Προδιαγραφές Κατάρτισης» αντικαθίσταται ως εξής:

Η μεθοδολογία σχεδιασμού των προγραμμάτων κατάρτισης, τα οποία αποτελούνται από το θεωρητικό και το πρακτικό μέρος, θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές εκπαίδευσης των ενηλίκων που είναι οι εξής:

- Βιωματική μέθοδος μέσω συνδυασμού της θεωρίας με την πράξη και αξιοποίησης γνώσεων και εμπειριών των καταρτιζομένων.
- Εξατομικευμένη προσέγγιση μέσω σύνδεσης του αντικειμένου μάθησης με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των καταρτιζομένων.
- Ανάπτυξη του κριτικού τρόπου σκέψης.
- Αμφίδρομες σχέσεις εκπαιδευτών –καταρτιζομένων . Οι εκπαιδευτικές τεχνικές που θα χρησιμοποιηθούν, δεν αφορούν μόνο στα κλασικά προγράμματα κατάρτισης αλλά και σε τεχνικές που αναπτύσσουν την ενεργητική συμμετοχή των καταρτιζομένων, όπως συζητήσεις σε μικρές ομάδες (εργαστήρια), πρακτικές εργασίες,

διάλογος, απαντήσεις σε ερωτήσεις, προσομοίωση. Οι τεχνικές αυτές θα πρέπει να επιλέγονται ανάλογα με το αντικείμενο και τους στόχους της θεματικής ενότητας, το επίπεδο και το βαθμό συμμετοχής των καταρτιζομένων και είναι σκόπιμο να ποικίλουν και να εναλλάσσονται στη διάρκεια κάθε ενότητας. Εν γένει, ακολουθούνται επιστημονικά παραδεκτές τεχνικές με έμφαση στην καινοτομία.

Το θεωρητικό μέρος των προγραμμάτων κατάρτισης πραγματοποιείται με ευθύνη των Γεωτεχνικών Υπαλλήλων των κέντρων «ΔΗΜΗΤΡΑ» στους χώρους των δομών κατάρτισης και σε χώρους εκτός των δομών, σε περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο από τον ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ» λόγω των ιδιαιτεροτήτων του αγροτικού επαγγέλματος.

Στην τελευταία περίπτωση η εκπαίδευση υλοποιείται σε πιστοποιημένη από τον ΕΟΠΠΕΠ εκπαιδευτική δομή ή, στην περίπτωση που δεν υπάρχει πιστοποιημένη δομή, σε αίθουσα που θα παραχωρηθεί από φορέα Δημόσιο ή ιδιωτικό ή που θα ενοικιασθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

Η πρακτική άσκηση δύναται να υλοποιηθεί σε πιστοποιημένες δομές κατάρτισης ή σε συνεργαζόμενους φορείς του Δημοσίου ή του Ιδιωτικού τομέα ή σε αίθουσα που θα ενοικιαστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της Εθνικής νομοθεσίας.

Για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης είναι απαραίτητη η σύναψη ιδιωτικών συμφωνητικών ή συμφώνων συνεργασίας με συνεργαζόμενες επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα ή φορείς και οργανισμούς του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα του αντίστοιχου κλάδου. Η εκπαιδευτική επίσκεψη και η επίδειξη θεωρείται πρακτική άσκηση.

Η πρακτική άσκηση γίνεται, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η συνάφειά της με το θεωρητικό μέρος του προγράμματος, να χρησιμοποιούνται ενεργητικές τεχνικές, να μην υπάρχει απλή παρατήρηση αλλά επίδειξη/παρατήρηση και να παρέχονται πραγματικές γνώσεις στον καταρτιζόμενο.

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης είναι υποχρεωτική η παρουσία εκπαιδευτή στο χώρο στον οποίο αυτή διενεργείται. Σε ορισμένα θέματα πρακτικής άσκησης είναι δυνατόν οι καταρτιζόμενοι να χωρίζονται σε δύο ομάδες με δύο εκπαιδευτές. Στην περίπτωση αυτή το σύνολο των ωρών των εκπαιδευτών θα είναι μεγαλύτερο από το σύνολο των ωρών των καταρτιζομένων, σε καμία περίπτωση όμως η αύξηση των ωρών δεν πρέπει να υπερβαίνει το 35% των συνολικών ωρών που παρακολουθεί ο καταρτιζόμενος.

Τέλος, ο καταρτιζόμενος ενθαρρύνεται ώστε να συμμετέχει ενεργά κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης και να του παρέχονται όλα τα απαραίτητα μέσα για αυτό.

Εναλλακτικά της συνήθους θεωρητικής και πρακτικής κατάρτισης, για συγκεκριμένες ομάδες στόχου (κτηνοτρόφοι), η μεταφορά γνώσης δύναται να εφαρμοστεί μέσω της συμμετοχής των ωφελούμενων σε ομάδες συζήτησης και πιλοτικά εργαστήρια 3-5 ημερών.

Σε ειδικές περιστάσεις όπως για παράδειγμα σε περίπτωση πανδημίας (υγειονομική κρίση του Covid 19) ή άλλες περιπτώσεις ανωτέρας βίας οι οποίες απαιτούν αφενός κοινωνική αποστασιοποίηση και αφετέρου προστασία και διευκόλυνση των ευπαθών ομάδων, και καθιστούν αδύνατη την κατάρτιση των υπόχρεων γεωργών με φυσική παρουσία, η υλοποίηση της εκπαίδευσης μπορεί να γίνει με τηλεκατάρτιση. Η τηλεκατάρτιση πραγματοποιείται μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση του δικαιούχου και αποδοχή - τελική έγκριση από τον ΕΦΔ. Οι ευπαθείς ομάδες θα προσδιορίζονται με βάση τον αρμόδιο εθνικό φορέα και θα προσκομίζονται τα κατάλληλα δικαιολογητικά..

Η τηλεκατάρτιση και η δια ζώσης κατάρτιση αντιμετωπίζονται με ενιαίο τρόπο, ιδίως στα ζητήματα της εκπαιδευτικής διαδικασίας που αφορούν στην υποχρεωτική συμμετοχή των καταρτιζομένων και των εκπαιδευτών, στη χρήση ηλεκτρονικού παρουσιολογίου, στον καθορισμό ανώτατου ορίου καταρτιζομένων σε 25 άτομα ανά τμήμα.

Η Θεωρία και η πρακτική άσκηση στην περίπτωση της τηλεκατάρτισης μπορούν να πραγματοποιούνται με την χρήση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού .

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της τηλεκατάρτισης θα καθοριστούν με έκδοση σχετικής εγκυκλίου από τον Γενικ. Γραμ. Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων.

Κάθε πρόγραμμα κατάρτισης περιλαμβάνει το ημερήσιο αναλυτικό πρόγραμμα με τους εκπαιδευτές.

3. Το άρθρο 9 «Επιλέξιμες Δαπάνες» αντικαθίσταται ως εξής:

Οι δαπάνες που είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο της δράσης περιλαμβάνουν:

- Αποζημίωση εκπαιδευτών και λοιπού προσωπικού που αφορούν αποκλειστικά στην υλοποίηση της δράσης. Δεν περιλαμβάνονται οι μισθοί των υπαλλήλων, του Δικαιούχου.
- Έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής του προσωπικού (εκπαιδευτών και διοικητικού προσωπικού), που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση της δράσης,
- Γενικά δαπάνες για την υλοποίηση της κατάρτισης και των λοιπών δράσεων απόκτησης δεξιοτήτων (ατομική καθοδήγηση, εργαστήρια), όπως υλικό κατάρτισης (έντυπο, ηλεκτρονικό κ.α.), υλικά πρακτικής άσκησης, δαπάνες που συνδέονται με τις εγκαταστάσεις όπου γίνεται η δράση, κ.λπ..
- Λειτουργικές δαπάνες (βάσει του άρθρου 61 Καν. (ΕΕ) 1305/2013), οι οποίες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την υλοποίηση της δράσης, μεταξύ των οποίων και δαπάνες τακτικής επιμόρφωσης του προσωπικού του Δικαιούχου.
- Έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διαβίωσης των καταρτιζόμενων.
- Δαπάνες ανατροφοδότησης και αξιολόγησης της δράσης από τους καταρτιζόμενους.

Δεν είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση:

- Δαπάνες κτήσης ή κατασκευής παγίων,
- Αποσβέσεις παγίων, όταν συνέβαλλαν για την αγορά τους εθνικές ή κοινοτικές ενισχύσεις ή όταν δεν αφορούν αποκλειστικά στην περίοδο υλοποίησης της συγχρηματοδοτούμενης πράξης,
- Τόκοι επί χρεών,
- Ο ανακτήσιμος ΦΠΑ, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία».

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο – πάροχο με τη χρήση τυποποιημένης κλίμακας κόστους κατά μονάδα, βάσει του άρθρου 67§1 (β) καν. (ΕΕ) 1303/2013. σύμφωνα με τη σχετική μελέτη εκτίμησης εύλογου εύρους του μοναδιαίου κόστους των επιλέξιμων κατηγοριών δαπανών.

Το μοναδιαίο κόστος προσδιορίζεται ως εξής:

Στα προγράμματα που οι καταρτιζόμενοι συμμετέχουν με φυσική παρουσία σε 6,50€ / ώρα / καταρτιζόμενο, ο οποίος λαμβάνει πιστοποιητικό παρακολούθησης του προγράμματος κατάρτισης των 150 ωρών.

Στα προγράμματα με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως κατάρτισης :

1. Αποκλειστικά τηλεκατάρτιση για το σύνολο των καταρτιζόμενων που συμμετέχουν σε Πρόγραμμα Κατάρτισης και είναι Δικαιούχοι του Υπομέτρου 6.1: 4,80€ / ώρα / καταρτιζόμενο, ο οποίος λαμβάνει πιστοποιητικό παρακολούθησης του προγράμματος κατάρτισης των 150 ωρών.

2. Αποκλειστικά τηλεκατάρτιση για το σύνολο των καταρτιζόμενων που συμμετέχουν σε Πρόγραμμα Κατάρτισης και είναι Δικαιούχοι του Υπομέτρου 6.3: 5,11 / ώρα / καταρτιζόμενο, ο οποίος λαμβάνει πιστοποιητικό παρακολούθησης του προγράμματος κατάρτισης των 90 ωρών.

3. Υλοποίηση μικτών τμημάτων κατάρτισης, με ένα μέρος των καταρτιζόμενων να συμμετέχουν με φυσική παρουσία και οι υπόλοιποι με τηλεκατάρτιση, για τους καταρτιζόμενους που συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα κατάρτισης και είναι Δικαιούχοι του Υπομέτρου 6.1: 5,80 € / ώρα / καταρτιζόμενο, ο οποίος λαμβάνει πιστοποιητικό παρακολούθησης του προγράμματος κατάρτισης των 150 ωρών.

4. Υλοποίηση μικτών τμημάτων κατάρτισης, με ένα μέρος των καταρτιζόμενων να συμμετέχουν με φυσική παρουσία και οι υπόλοιποι με τηλεκατάρτιση, για τους καταρτιζόμενους που συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα κατάρτισης και είναι Δικαιούχοι του Υπομέτρου 6.3: 6,23 € / ώρα / καταρτιζόμενο, ο οποίος λαμβάνει πιστοποιητικό παρακολούθησης του προγράμματος κατάρτισης των 90 ωρών.

5. Στα προγράμματα κατάρτισης που βρίσκονται σε προσωρινή παύση, (λόγω της πανδημίας Covid-19) και το υπόλοιπο μέρος του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί με τηλεκατάρτιση, θα εφαρμοστεί το αρχικό μοναδιαίο κόστος (6,50 € / καταρτιζόμενο / ώρα κατάρτισης) για το σύνολο των ωρών της κατάρτισης, σύμφωνα και με την σχετική μελέτη εκτίμησης εύλογου εύρους του μοναδιαίου κόστους των επιλέξιμων κατηγοριών δαπανών.

Η ενίσχυση καταβάλλεται στον Δικαιούχο, ο οποίος οφείλει να αποζημιώνει τους καταρτιζόμενους για τις δαπάνες που έχουν καταβάλλει.

Για να είναι επιλέξιμες για συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο της δράσης, οι δαπάνες θα πρέπει να πραγματοποιηθούν από την Ένταξη της Πράξης και έως την 31^η Δεκεμβρίου 2023.

Επιπλέον, οι δαπάνες που μπορούν να συσχετισθούν με κάθε πρόγραμμα κατάρτισης θα είναι επιλέξιμες από την Απόφαση Ένταξης Πράξης μέχρι και τέσσερις (4) μήνες μετά την ολοκλήρωσή του προγράμματος κατάρτισης.

Όλα τα παραστατικά δαπανών καταχωρίζονται από το Δικαιούχο στο λογιστικό του σύστημα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Ο Δικαιούχος οφείλει να τηρεί την νομοθεσία στην πραγματοποίηση κάθε δαπάνης και να διασφαλίζει την διαδρομή ελέγχου σε κάθε χρονική στιγμή.

4. Στο τέλος του άρθρου 14 « Έλεγχος » προστίθεται παράγραφος ως εξής:

Στην υλοποίηση προγραμμάτων τηλεκατάρτισης, ο πάροχος υποχρεούται να παρέχει δικαιώματα χρηστών του Ο.Σ.Τ.Κ. στα στελέχη του ΕΦΔ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που περιγράφονται στην εγκύκλιο εφαρμογής υλοποίησης ώστε αυτά να μπορούν να διενεργούν επαληθεύσεις εξ αποστάσεως.

Τελικές Διατάξεις

Η παρούσα να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

